

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. II. Omnia Sacramenta novæ Legis immediatè instituit ipse Christus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

CONCLUSIO II.

Omnia Sacramenta novæ Legis immediatè instituit ipse Christus.

17. **C**ongruum fuisse institui Sacramenta in nova Lege, idque perfectissima, docet Scotus 4. dist. 2. q. 1. n. 2. quia est cæteris perfectior; quia in profectu posterior; & quia ejus causa meritoria est perfectissima, scilicet Christus complens cursum suum & exhibens pretium.

Rogas Doctorem, quis sit eorum institutor? Respondet citius n. 4. Omnia instituta sunt à Christo, vel à Deo pro tempore istius legis. Quod breviter (inquit) ostendo hic, quia de singulis in locis eorum proprijs plenius apparebit. De Baptismo patet: quia fuit institutus à Christo vivente, quia discipuli baptizabant, ut Ioan. 3. & præceptum fuit ut publicè predicaretur. Matth. ultim. Ite docete omnes gentes, baptizantes eos &c. De Eucharistia patet eius prædicatio diffusa Ioan. 6. sed institutio in cœna Matth. 26. De Confirmatione patet institutio, Ioan. 20. Accipite Spiritum Sanctum &c. vel in die Pentecostes Actuum 2.

De Pœnitentia dicitur, quod est instituta Jacobi 5. Confitemini alterutrum &c. sed hoc non videtur probabile ex processu litteræ, quia statim sequitur: Orate pro invicem, &c. Manifestum est enim, quod per illud sequens non intendebat aliquod sacramentum instituere, nec promulgare: nec etiam erat apud Iacobum auctoritas instituendi aliquod sacramentum, sicut post tangetur in ratione ponenda ad istam conclusionem. Melius ergo est, ut dicatur institutum fuisse Ioan. 20. Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, &c. Et promissum Matth. 16. Tibi dabo claves regni cœlorum, quodcumque ligaveris, &c. Ista enim potestas non erat principaliter dimittendi peccata, quod est Dei proprium: sed arbitrari de dimissione peccati, arbitrio approbato à Deo; sic autem arbitrari est in foro Pœnitentiæ solvere vel ligare.

De Extrema Vnctione dicitur Iacob. 5. Infirmatur quis in vobis, &c. sed licet ibi promulgaverit illud sacramentum: est melius dicere, quod fuerit institutum à Christo. Legimus enim Marci 6. quod Apostoli ungebant oleo multos infirmos & sanabantur: constat, quod hoc non fecerunt, nisi in virtute Christi, qui instituerat illam unctionem virtuosam.

De Matrimonio apparet Matth. 19. Non legistis (ait Christus) quia masculum & feminam fecit eos, supple Deus, & dixit, supple per os Adæ: Quamobrem relinquet homo, &c. ubi Christus approbat & ratificat id, quod Deus in statu innocentia per os Adæ publicavit.

De Ordine Matth. 26. Hoc facite in meam commemorationem. Et Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, &c. Hac enim duo pertinent ad ordinem sacerdotalem, scilicet potestas respectu corporis Christi veri & potestas respectu corporis Christi mystici, ut dicitur in materia de Ordine.

Quod autem hac omnia à solo Deo fuerint instituta, patet per illud, quod tactum est in generali de institutione Sacramenti: nulli enim competit signum instituere practicum, nisi vel respectu alicuius actus sui proprii, vel respectu alicuius, qui subest sibi, quantum ad illum actum; Sacramentum autem est signum practicum respectu effectus Dei proprie, & Deus non potest in actu sibi proprio, alicui alij subesse: ergo, &c. Hactenus Scotus.

Profectò ipsum Christum instituisse omnia Sacramenta novæ Legis definit Concil. Tridentinum sessione 7. de Sacramentis in genere canone 1. hisce disertissimis verbis: Si quis dixerit, Sacramenta novæ Legis non fuisse omnia à Iesu Christo, Domino nostro, instituta; &c. anathema sit.

Sed numquid ideo conclusio nostra est fidei? Nemo hodiè ambigit eam esse theologice certam: equidem sunt, qui non audent asserere certitudinem fidei, eo quod in Concilio Tridentino non inventiatur illa particula, immediatè. Verùm eam subintelligi manifestum fit ex eodem Concilio sessione 14. canone 1. Si quis dixerit Extremam Vnctionem non esse verè & propriè sacramentum à Christo Domino nostro institutum & à B. Iacobo Apostolo promulgatum &c. anathema sit. Ubi Concilium promulgationem tribuit Apostolo, negat institutionem, utique immediatam de qua dubitabatur maximè, eamque tribuit Christo.

Confirmatur: quia Concilium nunquam dixit Christum instituisse ceremonias Ecclesiasticas, quas tamen Ecclesia per potestatem à Christo acceptam instituit. Undè etiam Ecclesia agnoscit in se potestatem circa ritus vel ceremonias, non circa substantiam Sacramentorum. Trident. sess. 21. cap. 2. Præterea declarat, hanc potestatem perpetuò in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantiâ, ea statueret vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum ac locorum

Omnia novæ Legis Sacramenta à Christo instituta esse, docet Tridentinum,

Particulam, immo dicit, ibi necessario subintelligendam, probatur ex eodem Concilio.

18. Confirmatur.

Trident.

locorum varietate magis expedire indicaret.

Quod probat ex Apostolo 1. Cor. 4. v. 1. *Sic nos existimet homo ut ministros Christi & dispensatores mysteriorum*, hoc est, Sacramentorum, Dei. Ergo hæc immediatè à Christo instituta sunt; eadem alioquin potestate, quâ Ecclesia instituit, posset & hæc ipsa mutare; quæ tamen mutatio minus congruit stabilitati & firmæ unitati fidei Catholicæ; Sacramenta siquidem sunt columnæ septem, quas sibi increata sapientia excidit, quibus innititur tota Ecclesiæ structura. Plures congruentias hujus immediatæ institutionis vide apud Card. Lugo disp. 7. sect. 1. n. 7. Nihilominus pro mediata institutione aliquorum Sacramentorum, quam Emin. suprâ n. 2. dicit non videri displicuisse D. Bonaventuræ 4. dist. 7. q. 1. & dist. 23. art. 2. q. 2.

torum, quandoquidem omnia in sacris litteris commendentur, licet aliquorum institutio non omnino clarè ponatur. Neque illa verba: *& si quid aliud*, dubitativa sunt, sed assertiva communi modo loquendi. Ita Petrus Matth. 14. v. 28. *Domine, si tu es, iube me venire ad te super aquas*: ac si diceret: *quia tu es Dominus, iube &c.*

Respondeo secundo D. Aug. per *ly si quid aliud*, intelligere alia præcepta, quæ in scripturis habentur, ut præceptum confessionis Joannis 20. v. 23. *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt*. Præceptum confessionis antè Communionem illis verbis Pauli 1. Cor. 11. v. 28. *Probet autem se ipsum homo &c.* Præceptum insuper indissolubilitatis Matrimonij Matth. 19. v. 6. *Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet*. Circa alia verò Sacramenta Christus nihil præcepit.

Colligo: quia Aug. eo loco vult ostendere suavitatem legis Euangelicæ, in qua Christus sublatis gravissimis præceptis legis antiquæ, paucissima & suavissima imposuit, scilicet Baptismi, Eucharistiæ & si quid aliud &c. Alia autem præcepta universalis Ecclesiastica sunt; *Sicuti* (inquit) *quod Domini passio & resurrectio & ascensio in caelum & adventus de celo Spiritus Sancti, anniversaria solemnitate celebrantur*.

Objicitur tertio auctor sermonis de abluione pedum nomine Cypriani (non tamen est Cypriani, ut notat Lugo suprâ n. 15. adeoque parùm curandus) ibi: *Ipse summus Sacerdos sui est Sacramenti institutor & auctor, in cæteris homines Spiritum Sanctum habuere doctorem*. Respondeo in cæteris, id est, in cæremoniis, vel alijs præceptis divinis, quæ instinctu Spiritus Sancti magis explicitè Apostoli proposuerunt: indubitatum quippe est apud omnes Catholicos, imò etiam hæreticos, baptismum esse à Christo institutum.

Porro quod attinet sententiam D. Bonaventuræ 6. parte Breviloquij cap. 4. sic inquit Doctor Seraphicus: *Hoc tenendum est, quod septem Sacramenta legis gratia Christus instituit tanquam novi testamenti mediator & præcipuus lator legis, in qua vocavit ad promissa eterna, dedit præcepta divergentia & instituit Sacramenta significantia*. Et infra: *Instituit autem prædicta Sacramenta diversimode. Quædam scilicet ex eis confirmando, approbando & consummando, ut Matrimonium & Penitentiam. Quædam autem instituendo & initiando, ut Confirmationem &*

Apost. 1. cor. 4.

19. Locus Augustini Objicitur.

2. solvitur.

Conformiter ad verba sequentia.

20. Obiectio secunda ex eodem.

Solvitur primo.

Matth. 14.

Solvitur secundo.

1. cor. 20.

Apost. 1. cor. 11.

Matth. 19.

Et ex ipso Augustino colligitur.

21. Obiectio tertia ex Cypriano (si illius sit) solvitur.

22. Sensus divi Bonaventuræ in hac materia expenditur; & ex ipsis verbis colligitur sententia affirmans.

Unctionem extremam. Quaedam verò iniciando & consummando & in semetipso suscipiendo, ut Sacramentum Baptismi, Eucharistia & Ordinis.

Quæ secundam appa-
rentiam 4.
dist. 7. q. 1.
habet con-
traria ad
verum sen-
sum redu-
cuntur.

Quando ergo 4. dist. 7. q. 1. dicitur illud Sacramentum (Confirmationis) Christus nec dispensavit, nec instituit; intellige, per se consecrando ejus materiam & utendo formam, quamvis illa infinuaverit: nam loquens de materia quæst. 2. Christus (inquit) non instituit, nec vim ei dederat, secundum quod ipse contactu mundissima carnis dederat aquis, ut ipse conficiendo corpus suum instituit elementum sive materiam Eucharistia, ut panem & vinum. De forma autem ait: Formam Confirmationis non legitur Christus instituisse; immo pueris tantum manum imposuisse. Et infra: Ipse tamen formam illam non fuit usus imponendo manus pueris.

Contra: dicit, nec Apostolis formam reliquisse. Respondeo, quia necessario uterentur pro tunc, sed videtur dispensasse secundum, multorum opinionem ut Sacramentum tempore Apostolorum solam manuum impositione conferretur; sicut multi docent Christum dispensasse, ut initio Ecclesie fideles baptizarentur in nomine Christi tantum.

Simili modo benignus interpres facile exponet quod idem Sanctus docet de Extrema Unctione 4. dist. 23. art. 2. q. 2. ibi: Probabilius alij dicunt & Magister videtur hoc sentire, imò aperte dicit, quod Spiritus Sanctus per Apostolos hoc Sacramentum instituit; ergo, Christus non instituit.

Respondeo: per se exhibendo, concedo; non instituit insinuando, nego: nam infra dicit: Ideo hæc duo Sacramenta (Confirmationis & Extremæ Unctionis) à Christo fuerunt insinuata, sed post à Spiritu Sancto instituta. Nec sunt duo legistatores Christus & Spiritus eius.

Contra: Dicit Apostolos potuisse instituire, quod Christus insinuavit; sicut formam Baptismi à Christo institutam & confirmatam, Spiritu Sancto dictante ad tempus mutaverunt. Respondeo: quemadmodum Apostoli non mutaverunt formam Baptismi auctoritative, sed solum promulgarunt dispensationem Christi seu Spiritus Sancti; ita etiam instituerunt materiam & formam Extremæ Unctionis & Confirmationis.

Deducitur ex illis, quæ ibidem subiicit Seraphicus Doctor: Ad aliud quod obijciatur, quod per semetipsum, dicendum, quod ipse immediate loquebatur Moysi & post Moyses præcipiebat populo, sicut nuntius Dei & minister. Sic Spiritus Sanctus Apostolis & ipsi ut

ministri populis exponebant. Vnde Sacramentorum institutionem non attribuimus nisi Deo, vel per Filium, vel per Spiritum Sanctum. Nec credendum est quemquam Apostolorum hoc per se instituisse, sed totum collegium. Sed Iacobus promulgavit, sicut sententiam tulit de observantia legalium Act. 15. & per hoc patet sequens, quod sicut Deus operatur principaliter, & sacerdos ut minister; sic institutio Sacramentorum respicit Deum ut auctorem & Apostolos respicit ut ministros in promulgando. Huc usque Bonaventura: adeoque benigni non sunt, qui eum passim quasi Tridentino materialiter in hoc contradicentem allegant.

Ex dictis hæc sectione inferitur, quid sit dicendum de Sacramentis legis naturæ & legis veteris, maxime si quæ fuerint efficacia gratiæ sanctificantis ex opere operato, videlicet non potuisse institui nisi à Deo, vel saltem ex potestate à Deo concessa. Quin imò non legitur de facto ullum fuisse institutum ab homine. An autem Deus aliqua instituerit, quæ & qualia, sive pro statu innocentie, sive pro statu legis naturæ aut Mosaicæ, controversatur inter Doctores: pro quo pono sequentes conclusiones.

CONCLUSIO III.

Pro statu Innocentiæ nullum fuit institutum Sacramentum; neque eo perseverante probabilius fuisset institutum ex illis, quæ de facto sunt vel fuerunt.

Prima pars est communis, pro qua citatur Scotus 4. dist. 1. q. 3. §. de tertio articulo. n. 7. ibi: Pro statu etiam innocentie non fuit congruum institui Sacramentum sicut post lapsum: quia est tunc homo ex sensibilibus potuerit cognoscere intelligibilia: tamen nullum sensibile fuit necessarium tanquam conferens ad salutem, removendo aliquod impedimentum salutis, ut scilicet posset dici proprie medicina.

Quæ verba si penitus introspectantur, non negant congruitatem omnium Sacramenti, sed illius solummodo quod proprie dici posset medicina; hæc quippe supponit culpam sive morbum, ut eodem numero docet Doctor. ibi: Pro quocumque statu in quo est morbus, necessaria est medicina. Status autem innocentie excludit morbum

Sicut & quæ
habet dist.
23. art. 2.
q. 2.

ut ex
ibidem sub-
iectis dedu-
citur.

ut ex
ibidem sub-
iectis dedu-
citur.

ut ex
ibidem sub-
iectis dedu-
citur.

23.

24.

Scotus.
Non negat
vit Scotus
pro illo sta-
tu congrui-
tatem om-
nis Sacra-
menti; sed
solum solum
quod proprie
dici medi-
cina: